

Pomembno je, kakšnim razmeram je les izpostavljen. Če je pogosto zalit z vodo, izpostavljen blatu, drgnjenju in drugim mehanskim vplivom, tudi dobra zaščita ne bo pomagala. Les je treba v takih primerih globinsko impregnirati, česar doma ne moremo. Največja težava nastane pri stiku s tlemi. Različne lesene nosilce lahko odlično zaščitimo v vsej njihovi višini, pri stiku s tlemi pa bodo zaradi povečane vlage (velika verjetnost napada gob, škodljivcev in zaradi drugih, tudi mehanskih vplivov), pospešeno propadali. Rešitev je v galvansko zaščitene jeklenih podložnih elementih, ki lesene nosilce dvignejo od tal in tako preprečijo njihovo propadanje v spodnjem delu.

Na les v zunanjih pogojih deluje toliko različnih dejavnikov, da je težko sestaviti en sam premaz, ki bi ponujal univerzalno zaščito. Proizvajalci so že pred leti ugotovili prednost sistemske zaščite, pri kateri ima vsak posamezen sloj premaza svojo vlogo.

Prvi in osnovni premaz sistemske zaščite lesa za zunaj vsebuje poleg smol in topil tudi biocidna sredstva. Vsebovani insekticidi uničujejo insekte, ki škodujejo lesu, fungicidi pa uničujejo gobe, ki se rade pojavljajo na lesu v vlažnem okolju. Premaz izboljšuje oprijem in zmanjšuje porabo naslednjih lazurnih premazov ter omogoča enakomeren ton. Nanašamo ga s čopičem, gobo ali s potapljanjem. Ker je sredstvo redko in tekoče, prodre globoko v lesne pore in tam tudi deluje. Pri delu priporočamo uporabo rokavic in zaščitnih očal. Ne varčujemo s sredstvom, naj se ga les dobro napije.

Čeprav je sredstvo redko in tekoče, je premaz suh v nekaj urah, toda nadaljnjo obdelavo priporočamo šele po dvanajstih urah ali naslednji dan. Sicer pa je treba slediti navodilom, ki jih na embalaži zapiše vsak proizvajalec.

Sledi sloj z lazurnim premazom, ki lahko les obarva v izbrani odtenek ali pa je brezbarven. Lazurni premaz zaščiti les pred vremenskimi vplivi. Če bo les izpostavljen soncu, je treba obvezno izbrati premaz z zaščito proti UV žarkom. V tem primeru so boljši temnejši odtenki od svetlejših ali od brezbarvnega, ker vsebujejo več pigmentov.

Sloj lazure zapre površino in biocidno sredstvo ne more sproščati biocidov na površje. Tako ostanejo tam, kjer so potrebni, v lesu. Sistemska zaščita lesa je zato bolj učinkovita in bolj prijazna do človeka kot zaščita z enim samim premazom, ki vsebuje univerzalno sredstvo z biocidi vred. Zato le-ti ostanejo tudi na površini lesa in se z dotikom lahko prenašajo na človeka.

Premaz z lazuro opravimo trikrat. Vsak sloj se suši od šest do dvanajst ur, odvisno od izdelka, toda najbolje je nov sloj nanesti, ko je prejšnji povsem suh, to je naslednji dan.

Lazure lahko kupite v več odtenkih, ki jih lahko mešate med seboj, jih posvetlite z brezbarvno lazuro ali potemnite s temnimi odtenki. Če potrebujete UV zaščito, lahko mešate med seboj samo lazure z UV filtrom, sicer se lahko zgodi, da UV zaščita oslabi.

Lazure vsebujejo topila, alkidne smole, pigmente in vodoodbojne snovi. Končni videz premaza je svilnat brez izrazitega leska. Vsak sloj naredi tanek film na površini lesa, zato jih imenujemo tankoslojne lazure. Proizvajalci so izdelali tudi lazure z dodatki laka ali voskov, ki na površini lesa pustijo debelejši film, zato jih imenujemo debeloslojne lazure oziroma lak-lazure. Primerne so kot končni premaz po sloju ali dveh tankoslojnih lazurah. Za zunanjo rabo morajo vsebovati ustrezno UV zaščito. Uporabimo jih, če želimo z debelejšim filmom povečati stopnjo zaščite, hkrati pa dobiti svilnat lesk z večjim sijajem. Ponavadi zadostuje en sam premaz, pri večjih zahtevah pa dva na osnovno zaščito in sloj ali dva tankoslojne lazure.

Različni proizvajalci so razvili in trgu ponudili različne izdelke, ki pa v bistvu opravljajo enako ali podobno vlogo. Najbolje je les sistemsko zaščititi s ponudbo enega samega proizvajalca, čeprav načeloma ne bi smelo biti nič narobe, če osnovni premaz opravite z izdelkom prvega proizvajalca, končni premaz pa z izdelkom drugega proizvajalca.